

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II
Ferenc Rákóczi II Transcarpathian Hungarian Institute

**NYELVI ÉS KULTURÁLIS SOKSZÍNŰSÉG KELET-KÖZÉP-EURÓPÁBAN:
ÉRTÉK ÉS KIHÍVÁSOK**

**МОВНЕ І КУЛЬТУРНЕ РОЗМАЇТТЯ У СХІДНІЙ ТА ЦЕНТРАЛЬНІЙ
ЄВРОПІ: ЦІННОСТІ ТА ВИКЛИКИ**

**LINGUISTIC AND CULTURAL HETEROGENEITY
IN EAST-CENTRAL-EUROPE: VALUE AND CHALLENGES**

Nemzetközi interdiszciplináris konferencia
Міжнародна інтердисциплінарна конференція
International interdisciplinary conference

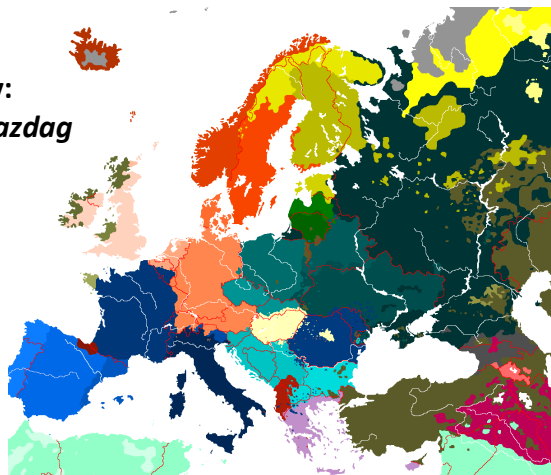
Beregszász, 2015. március 26–27.
Берегово, 26–27 березня 2015 року
Beregovo, March 26–27, 2015

Előadásvázlatok / Тези доповідей / Abstracts

Szerkesztette / За редакцією / Edited by:
Gazdag Vilmos / Газдаг Вільмош / Vilmos Gazdag

Beregszász – Берегово – Beregovo
2015

АНТИЧНИЙ СВІТ ФРАЗЕОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ СЕРЕДИНИ XVII СТ.

Денисюк Василь
Уманський державний педагогічний університет
Україна

Українська середньовічна поезія – багатий матеріал для вивчення формування і функціонування фразеологічного фонду нової української мови. Аналіз сучасних лексико- і фразеографічних праць засвідчує, що антична міфологія як джерело формування стійких мовних одиниць посідає вагомe місце в українській фразеології. Ці стійкі словосполучення мають своєрідну специфіку, оскільки їх формування хоч і базується на сакральних уявленнях, проте зумовлено не етнічною традицією, не панівною релігією, а культурним впливом античності на українську мову і культуру загалом.

У досліджуваних поезіях засвідчено незначну кількість фразеологізмів, які своїм джерелом мають античність. Однак уже сама їх наявність говорить про входження таких стійких словосполучень у лексичну систему української мови. Поетичний текст, як і мова загалом, чутливо реагує на запозичене з чужого культурного простору явище. За тематичним принципом серед аналізованих фразеологізмів можна виокремити кілька груп. Відносно продуктивними є стійкі мовні одиниці тематичної групи «Античні боги» (*Марсова справа, поля Марсовые, інструмент Марса, інструмент Палляды*). Менш продуктивними є фразеологізми тематичних груп «Античні міфічні герої» (*лѣта Пріамовы, лѣта Несторовы*), «Історичні особи античності» (*Ксенофіліово здоров'є, Поликратово щастье*), «Антична міфічна світобудова» (*склепы емпірійскіе, поля елизійскіе*), у внутрішній формі яких знаходимо зв'язок із відомими подіями, героями, об'єктами. За будовою це двокомпонентні іменниково-іменникові чи іменниково-прикметникові / прикметниково-іменникові конструкції.

Не всі із засвідчених стійких словосполучень поповнили фразеологічний фонд нової української мови, що пов'язано з екстра-, так і з інтралінгвальними чинниками.